

Az örök ifjúság vize

Volt egyszer egy király, ennek a királynak az egyik szeme mindig rítt, a másik meg mindig nevetett. Volt ennek a királynak három fia is. De ezek nagyon féltek az apjuktól, mert az nagyon szigorú volt hozzájuk. Egyszer mégis összebécséltek, hogy megkérdik az apjuktól, hogy miért sír az egyik szeme és miért nevet a másik. Reggelinél bement az apjához a legöregebbik fia, és azt mondta neki:

– Királyi atyám, azért jöttem hozzád, hogy mondd meg nekem, miért sír az egyik szemed és miért nevet a másik?

A király nem szólt semmit, csak fölkapta a kést, és feléje hajlította, de az kigrott az ajtón. Kint megkérdezték tőle a testvérei, hogy mi történt. Az elmondta, hogy nem szólt semmit, csak utánahajította a kést. Másnap reggel a középső fia ment be hozzá, de az is úgy járt, mint az első. Harmadnap a legfiatalabbra került sor. Ez mindig a legjobb, legszófogadóbb, legbátrabb volt, és elhatározta, hogy lesz, ami lesz, ő bizony megtudja, hogy mi baja az apjának. Reggelizés közben bement az apjához, és ő is megkérdezte tőle, hogy miért sír az egyik szeme és miért nevet a másik. Az apja őneki sem szólt semmit, fölkapta a kést és felévágta, de ő nem ugrott el, és a kés a lábába szúródott. Lehajolt, kihúzta, visszatette az apja elé, és újból megkérdezte: Miért sír az egyik szeme és miért nevet a másik? Nem lehetne ezen segíteni?

– De lehetne – mondta az öreg –, ha meghallanám az arany pintyőkemadár hangját és innék az örök ifjúság vizéből.

Kiment a fiú, megmondta bátyjainak, hogy mit mondott az apja. Elhatározták, hogy ők elmennek, megkeresni ezeket. Kimentek az istállóba lovakat vászítani. A legfiatalabb nem ment be az istállóba, mert megszólította őt egy sovány deres ló, hogy jót akar. Őt választotta. Mondta a ló ezt a bátyjainak is, de azok nem hallgattak rá, kinevették. A legfiatalabb hallgatott is a lóra és fölült rá. A bátyjai büszkén ültek az ő szép lovaikon, és egykettőre elhagyták őt. De a fiú kitartóan ment, verte az első faluig. Mire odaért, a bátyjai már elkártyázták a kocsmában minden pénzüket, lovaikat és még egy ideig ott kellett nekik maradni dolgozni, mert még adósok is maradtak. A legkisebb nem tehetett mást, elindult egyedül.

Mikor kiért a faluból, megrázta magát a gebe lova, és egy gyönyörű szép parrivá változott. Megkérdezte a gazdájától:

– Édes gazdám, most úgy menjek-e veled, mint a szél, vagy mint a gondolat?

Az meg azt felelte:

– Úgy menjél, hogy se nekem, se magadnak ne árts!

A ló elindult vele és úgy ment, mint a gondolat. Estére egy nagy üveghegyhez értek. A királyfi meglátott egy kunyhót a hegy tövében és benyitott oda. Egy vén öregasszonyt talált ott. Volt már vagy kétszáz éves. Odaköszöntött neki a királyfi:

– Adjon Isten jó estét, öreganyó!

– Szerencséd, hogy öreganyádnak vállaltál, mert mindjárt megettelek volna – mondta az öregasszony.

– Mit tudna megenni rajtam, hiszen olyan sovány vagyok. Jobb volna, hogyha megmondaná nekem, hogy hol találom meg én az arany pintyőkemadarat és az örök ifjúság vizét.

– Én arról bizony nem tudok semmit – mondta az öregasszony –, de a hegy túlsó oldalán lakik néném, az talán megmondja.

Az öregasszony adott neki vacsorát és szállást, és reggel, mikor útnak akart indulni, akkor adott neki egy korsót, hogy ha megtalálja az örök ifjúság vizét, őneki is hozzon belőle, mert ő is szeretne még fiatal lenni. A királyfi megígérte, hogy hoz neki is a vízből. Az asszony erre adott neki egy törülközőt, hogy tegye el, mert még szüksége lehet erre. A királyfi megköszönte a szállást, és útnak indult.

Este volt, mire átvergődött a hegyen és beköszöntött a másik öregasszonyhoz. Ez már olyan öreg volt, hogy a fél orra vasból volt.

– Adjon Isten jó estét öreganyó!

– Szerencséd, hogy öreganyónak szólítottál, mert különben menten megettelek volna.

A királyfi aztán elmondta, hogy mi járatban van. Az öregasszony azt mondta, hogy a hegy másik oldalán lakik a nénje, az biztosan megmondja neki. Adott neki szállást és mikor reggel indult, egy korsót meg egy lóvakarót adott neki, hogy neki is hozzon vizet, és azt mondta, hogy a lóvakarónak még hasznát veheti.

Megint csak beesteledett, mire a harmadik öregasszonyhoz ért. Ennek már tiszta vasból volt az egész orra, olyan öreg volt. Mikor elmondta neki, hogy mit keres, az öregasszony azt mondta, hogyha száz lelke is volna, akkor is elveszne ott. De a gyerek nem ijedt meg, csak kérte, hogy mondja meg, hol van a pintyőkemadár, meg az ifjúság vize. Az öregasszony azt mondta:

– Az bizony a Tündér Ilona várában van, ami az Óperenciás tenger hetvenhatedik szigetén van és szüntelenül arany kacsalábon forog.

Reggel ő is adott neki egy korsót, hogy hozzon neki is a vízből és még egy sűrű lókefét is, hogy majd hasznát veszi annak. Aztán még azt mondta neki,

hogy a vár kapuját csak úgy ugrassa keresztül, hogy előbb úgy fölköti a lova farkát, hogy abból egy szőr se lógjon ki, mert akkor vége van. De ha bent lesz, engedje le a lova farkát újra, de kifelé jövet megint kösse azt fel. Ha belép a Tündér Ilona szobájába, menjen az ágyához. Az ágy fejénél van az arany pinyókemadár, szakítsa ki egy szál haját Tündér Ilonának, és avval csavarja be a madár száját, hogy meg ne szólaljon, mert akkor felébred Tündér Ilona, és el van veszve. Azután vigyázzon, mert kétféle víz van az ágy mellett. Jobb oldalon van az örök ifjúság vize, baloldalon van a halál vize. A királyfi megígérte, hogy vigyázni fog, és elindult.

Ment a lova, mint a gondolat, és mégis három nap, három éjjel tartott, míg odaért a vár elé. Éppen éjszaka volt, a tündérek aludtak. Leszállt a lováról, fölkötötte a lova farkát és beugrott a kapun. Ott mindjárt leeresztette a lova farkát, megkötötte, ő meg bement a Tündér Ilona szobájába. Az arany pinyókemadár ott ült az alvó Tündér Ilona fejénél, a két kút meg az ágyának a két oldalán volt. A királyfi odalépett Tündér Ilona mellé, a hajából kiszakított egy szálat és bekötötte vele a pinyóke csőrét. Betette a tarisznyájába. Aztán odalépet a jobb oldalon levő kúthoz, megmerítette a korsókat, és a jobb oldalára akasztotta. Aztán odament a bal oldali kúthoz, abból is merített egy korsóval, azt meg a bal oldalára akasztotta. A Tündér Ilona nagyon szép volt, hát nem tudta megállni, hogy meg ne csókolja őt. Amint megcsókolta, kezdett ébredezni, de mert a pinyókemadár nem szólalt meg, megint elaludt. A királyfi aztán kiment a lovához, fölkötötte a farkát, de nem jól kötötte föl, és egy szál valahogyan lelógott. Ő nem vette ezt észre, és amint ugratott át a kapun, akkorát csördült a kapu, mintha az egész világ harangjai egyszerre megszólaltak volna. A tündérek felébredtek és megtudták, hogy valaki meglopta a várukat. Lóra kaptak, és üldözőbe vették. A királyfi sebesen vágatott, de egyszer csak megszólalt a lova:

– Édes gazdám, nézzél hátra, mert nagyon ég a bal fülem!

A királyfi hátranézett és azt mondta:

– Édes lovam, már közel vannak, mindjárt megfognak.

– Dehogy fognak – mondta a ló –, csak dobd el a törülközőt!

A királyfi eldobta, és olyan víz támadt utánuk, hogy mire a tündérek átvergődtek rajta, ők már messzire elmentek. De a tündérek még gyorsabban mentek, mint a gondolat, és megközelítették a királyfit. Ekkor megszólalt a királyfi lova:

– Édes gazdám, nézzél hátra, mert nagyon ég a jobb fülem!

A királyfi hátranézett és látta, hogy a tündérek már csak pár lépésre voltak tőle.

– Jaj édes lovam, el vagyunk veszve, mert már itt vannak a sarkunkban.

– Dehogy vagyunk elveszve – mondta a ló –, csak vedd el a lóvakarót!

A királyfi el is vetettem, és olyan sűrű erdő támadt a hátuk megett, mint a lóvakaró. Mire a tündérek ezen is átvergődtek, addigra ők megint jó messzire elmentek. De nemsokára megint csak megszólalt a királyfi lova:

– Édes gazdám, nézzél hátra, mert nagyon ég mind a két fülem!

A királyfi hátranézett és nagyon megjedtt, mert a tündérek már olyan közel voltak, hogy már nyúlkáltak utána. Odaszólt a lovának:

– Jaj édes lovam, végünk van, mert mindjárt levesznek a hátadról.

– Dehogy vesznek – szólt a ló –, csak hajítsd el a lókefét!

Amint elhajította, olyan sűrű erdő támadt mögöttük, mint a lókefe volt. Ezen már sehogyan sem tudtak a tündérek keresztülvergődni és nagy mérge-sen visszafordultak. A királyfi meg szerencsésen elért az első öregasszonyhoz, odaadta neki a korszót. Az ivott belőle és megfiatalodott. Beleszeretett a királyfi-fiba, és azt akarta, hogy vegye feleségül. De a királyfi azt mondta, hogy neki nagyon sok dolga van még, majd ha elintézi, visszajön érte. A másik két öreg-asszony is beleszeretett, mikor már ittak a vízből, de a királyfi azt mondta azoknak is, hogy majd visszajön. Aztán elindult hazafelé.

A bátyjait még akkor is ott találta a kocsmában, fát vágtak. Kiváltotta őket a lovaikkal együtt, és elindultak hazafelé. De a két bátyja szégyellette, hogy az öccsük el tudott oda menni, és ők nem. Féltek, hogy majd ad nekik az apjuk, ha az öccsük elmondja, hogy ők hol voltak. Hátramaradtak és elhatározták, hogy megölik az öccsüket. Melléje mentek, lerántották a lováról, és kiszúrták a szemeit, levágták a kezit, lábát, elvették tőle a korszókat és a pintyőkemadarat. Hazavitték az apjuknak, de nem tudták megmondani, hogy melyikben van az örök ifjúság vize, és melyikben a halál vize. Így a király nem ihatott belőle, és még szomorúbb maradt, mert a legkisebb fiát is elveszítette.

De a legkisebb királyfi nem halt meg, mert amikor a bátyjai otthagyták őt, kínjába amint hánykolódott, a levágott keze helye beleért egy mocsárba. Ez egy csuda mocsár volt, és kinövesztette neki a kezét. Mindjárt beletette a lába helyit is, hát a lábai is kinőttek. Megkente mocsárral a szemeit, hát mindjárt látott is, és amint megnézte magát a patak vizibe, hát látja, hogy százszorta szebb, mint azelőtt volt. Aztán gondolt egyet és elszegődött az apja házába inasnak.

A bátyjai nem ismertek rá, mert azt hitték, hogy már meghalt. De nemsokára megérkeztek a tündérek, egy aranyhidat vertek a város szélétől a királyi palotáig, és Tündér Ilona beküldött egy követet a királyhoz, hogy küldje ki azt

a fiát, amelyik meglopta az ő várát, mert ha nem, akkor itt kő kövön nem marad. A király előhívta a fiait, és azt mondta az öregebbiknek, hogy:

– Ha te hoztad fiam, hát csak menj ki!

A fiú ki is ment, de még a hídra sem mert rálépni, csak mellette ballagott, odaállt Tündér Ilona elé. Az így szólt hozzá:

– Te vagy az, aki meglopta a váramat?

A fiú azt felelte, hogy ő.

– No akkor – szólt Tündér Ilona – mondd meg, hogy áll az én váram!

– Úgy, mint más vár – felelte a királyfi.

– Hát a kutam?

– Úgy, mint más kút!

– Hazudsz! – mondta Tündér Ilona és huszonötöt húzatott rá.

Még szigorúbban beüzent a királyhoz, hogy küldje ki a fiát, amelyik meglopta a várát. Kiment a középső is, de az is úgy járt, mint a bátyja, csak őrá már ötvenet húzatott Tündér Ilona. Harmadszor is beüzent, hogy ha ki nem küldi azt, aki meglopta a várát, itt kő kövön nem marad. A legfiatalabb ekkor odaállt az apja elé, megmondta, hogy ő kicsoda, kért tőle királyi ruhát, hogy ő majd kimegy és mindent elintéz. Azután felült a lovára, és úgy vágatott végig a hídon, hogy az csak úgy zörgött, odaállt Tündér Ilona elé. Az aztán kérte tőle, hogy:

– Te vagy az, aki meglopta a váramat?

– Én! – felelte az.

– Hogy áll az én váram?

– A te várad a tenger hetvenhetedik szigetén van, és szüntelen egy arany kacsalábon forog.

– Hát az ágyam hol áll?

– A te ágyad két kút között áll, a jobb oldali kútban van az örök ifjúság vize, a bal oldaliban pedig a halál vize, és az ágy fejénél ült az arany pintyőkemadár.

– Igazad van! – mondta Tündér Ilona.

Aztán hozzálépett, megcsókolta és azt mondta, hogy:

– Most már csak ásó-kapa választ el egymástól.

Aztán bementek a várba, megmondták az apjának, mi történt, Tündér Ilona megmutatta, melyik az örök ifjúság vize, a király ivott belőle, megfiatalodott, aztán elmentek a Tündér Ilona várába, és ott élnek boldogan, még ma is, ha meg nem haltak. A két gonosz bátyja pedig szolgálta őket egész életükben. Itt a vége, dugjuk vízbe!